

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/72/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014201067
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014201067.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Ľubici Filovej v právnej veci navrhovateľky: H., zastúpenej advokátkou JUDr. Oľgou Michalíkovou z Prešova, Jarkova 89, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo dňa 30. júla 2014, č. XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 13. mája 2015 č. k. 6Sd/76/2014-60, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13. mája 2015 č. k. 6Sd/76/2014-60 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom zo dňa 13. mája 2015 č. k. 6Sd/76/2014-60 potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 30. júla 2014 č. XXX XXX XXXX X, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zo dňa 16. júla 2014. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Prílohu rozhodnutia tvorí Odborný posudok o invalidite zo dňa 16. júla 2014.

Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaným návrhom, posudkovým spisom Sociálnej poisťovne pobočka Prievidza, stanoviskami účastníkov konania a ostatným spisovým materiálom. Z posudkového spisu zistil, že žiadateľka o invalidný dôchodok sa dlhodobo lieči na

následky zníženia obranyschopnosti organizmu. Dlhodobo sa lieči u viacerých odborných lekárov. Na základe podanej žiadosti o invalidný dôchodok bol jej zdravotný stav posúdený posudkovými lekármi sociálneho poistenia, ktorým predložila správy z odborných vyšetrení vrátane prepúšťacej správy z kúpeľnej liečby. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkoví lekári sociálneho poistenia určili poruchu imunity - imunodeficientné stavy - deficit protilátkovej imunity, zaradené do kapitoly III, oddiel A, položka 1, kde ako zdravotné postihnutie sa uvádza: deficity mikrobiálnych infekcií so zníženou výkonnosťou organizmu. Tomuto zdravotnému postihnutiu zákonodarca určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 20% do 30%. Navrhovateľka v konaní nesúhlasila s posúdením zdravotného stavu a s určením percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie. Poukázala na spirometrické vyšetrenie zo 4. novembra 2014 z výsledku ktorého je diagnostikovaná chronická obštrukčná choroba pľúc B stredne ťažká. K tejto správe sa vyjadril posudkový lekár sociálneho poistenia v Lekárskej správe z 20. novembra 2014. Krajský súd zdôraznil, že pri zhodnocovaní zdravotného stavu podľa § 71 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť musí vyplývať z dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu poistenca. Toto kritérium nemôže spĺňať jednorázové odborné vyšetrenie. Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa príznakov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok (§ 71 ods. 2 zákona o sociálnom poistení). Rozhodnutie odporkyne vychádza zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci. Posudkoví lekári sociálneho poistenia uviedli, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami boli vedení pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovali. Krajský súd preto nepovažoval za potrebné hodnotiť zdravotný stav navrhovateľky znaleckým posudkom vyhotoveným nezávislým znalcom. Podľa § 250q ods. 2 OSP preskúmané rozhodnutie ako vecne správne a zákonné potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť pre neúplné zistenie skutkového stavu veci (lebo krajský súd nevykonal navrhnuté dôkazy), nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Zdôraznila, že súdu predložila „Vít modul“ - spirometrické vyšetrenie Konziliárnej ambulancie funkčná diagnostika a bronchológia Fakultnej nemocnice s poliklinikou J.A.Reimana Prešov z 11. apríla 2014 (správne 4. november 2014 poznámka odolacieho súdu), ktorým jej ošetrojúci odborný lekár diagnostikoval ťažkú obštrukčnú poruchu pľúc FEV1 vyšlo 62%. V prílohe č. 4 k zákonu o sociálnom poistení je pre túto chorobu určená 60-80% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľka má diagnostikovaný aj imunodeficit D80/3 selektívny nedostatok podtried imunoglobínu G (Ig), ktorý je hodnotený 20-30% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V značnej miere trpí aj ďalšími ochoreniami dýchacieho ústrojenstva, svalovej a kostrovej sústavy a spojivového tkaniva ako aj chorobou „Pedes planovagi“. Psychiatrická ambulancia jej diagnostikovala tiež nervozitu, nespavosť, ťažkú depresiu a potenie. Tieto ďalšie závažné ochorenia ovplyvňujú jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť. Preto je potrebné postupovať podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení a za rozhodujúce zdravotné postihnutie určiť chronickú obštrukčnú chorobu pľúc. Navrhovateľka predložila mnohé ďalšie správy a nálezy odborných lekárov. Nesúhlasí s hodnotením zdravotného stavu posudkovými lekármi sociálneho poistenia a navrhla vykonať zhodnotenie nestranným odborníkom, ako je súdny znalec z príslušného odboru medicíny. Rozsudok krajského súdu navrhla zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť a vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Uplatnila si náhradu trov právneho zastúpenia advokátkou v prvostupňovom súdnom konaní v sume 285,66 eur a v odvolacom konaní v sume 72,92 eur.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť z dôvodov uvedených v preskúmanom rozhodnutí. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný

stav nebol v konaní správne posúdený, považovala za neodôvodnené, vyvolané len subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok podľa § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení zo dňa 16. júla 2014.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1, 2, 3, 4 zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 71 ods. 5, 6, 7, 8 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú

činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Zo spisu krajského súdu a zo spisov správneho orgánu vyplýva, že navrhovateľka sa žiadosťou o invalidný dôchodok spísanou dňa 16. júla 2014 na Sociálnej poisťovni pobočka Prešov domáhala priznania invalidného dôchodku od 1. januára 2013.

Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 30. júla 2014 číslo XXX XXX XXXX X bola žiadosť o invalidný dôchodok zamietnutá. Rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo posudkovými lekármi sociálneho poistenia zhodne určené podľa kapitoly III. poruchy imunity, oddiel A imunodeficientné stavy, položka 1 deficitu protilátkovej imunity a z percentuálneho rozpätia určeného zákonodarcom pre toto rozhodujúce zdravotné postihnutie od 20% do 30% bola navrhovateľke určená 30% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľka posudkovým lekárom sociálneho poistenia preukázala, že sa dlhodobo lieči na následky zníženia obranscapnosti organizmu. V rámci vyšetrení a liečenia bola hospitalizovaná vo februári 2014 v Sanatóriu Tatranská Kotlina n.o. Vysoké Tatry (kúpele Štós, Bardejovské Kúpele a Smrdáky), kde bolo vykonané komplexné vyšetrenie. Odbornými nálezmi z vyšetrení preukázala, že sa lieči aj na iné ochorenia ako napríklad pohybového ústrojenstva a psychické zdravotné problémy.

Medzi účastníkmi bolo sporné posúdenie a určenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia. Navrhovateľka v podanom odvolaní proti rozsudku krajského súdu namieta nesprávne zistenia zdravotného stavu a následne nesprávne právne posúdenie veci.

Z obsahu spisov mal odvolací súd za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky posúdili posudkoví lekári sociálneho poistenia jednak Sociálnej poisťovne pobočka Prešov ako aj Sociálnej poisťovne ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku podrobne popísal stanoviská týchto posudkových lekárov podľa jednotlivých Lekárskych správ predložených navrhovateľkou. S týmto hodnotením krajského súdu sa odvolací súd stotožnil, preto ich jednotlivo opakovane analyzovať nebude.

Za rozhodujúcu lekársku správu odvolací súd, na základe podaného odvolania proti rozsudku krajského súdu však považuje Lekársku správu z 20. novembra 2014, ktorú vyhotovila posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove. V tejto lekárskej správe sa posudková lekárska sociálneho poistenia vyjadrila aj k správe z jednorázového spirometrického vyšetrenia z pľúcnej ambulancie FNsP v Prešove zo 4. novembra 2014 s vykonaným bronchodilatačným testom. Zhodnotením pomeru výdychovej rýchlosti a 1 sekundu a vitálnej kapacity bolo 76% pred vdýchnutím lieku a 86% po vdýchnutí lieku. Podľa posudku z 20. novembra 2014 táto hodnota zodpovedá podľa kapitoly VIII oddiel B pol 1 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení miernemu (ľahkému) stupňu obštrukčnej choroby pľúc a zodpovedá hodnoteniu 10-20% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Zdôraznila, že vyšetrenie v Tatranskej Kotline (ktoré boli vykonané za sebou a pacientka bola bez infektu) sú pre hodnotenie smerodajné.

Na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporokyne zo dňa 30. júla 2014 č. XXX XXX XXXX X sa aj odvolací súd oboznámil so správou, na ktorú navrhovateľka poukázala v odvolaní proti rozsudku krajského súdu s „Vít modul“ - spirometrickým vyšetrením zo 4. novembra 2014. Toto vyšetrenie navrhovateľka absolvovala po podaní opravného prostriedku proti preskúmanému rozhodnutiu odporokyne zo dňa 30. júla 2014 (odvolací súd poznamenáva, že invalidný dôchodok žiada priznať od 1. januára 2013).

Chronická obštrukčná choroba pľúc bola diagnostikovaná v lekárskej správe odborného lekára pneumológa a ftizeológa dňa 31. marca 2015 v prepúšťacej správe z hospitalizácie Hozezza a.s. Tatranské Zruby.

Odvolacie dôvody navrhovateľky, týkajúce sa určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia ku dňu 1. január 2013, ku ktorému dňu žiadala o priznanie invalidného dôchodku neboli dôvodné. Krajský súd správne poukázal na lekárske správy vypracované posudkovými lekármi sociálneho poistenia, ktorí za rozhodujúce zdravotné postihnutie určili poruchy imunity.

V prejednávanej veci nemohol odvolací súd odhliadnúť od žiadosti o invalidný dôchodok, ktorá bola spísaná pracovníčkou Sociálnej poisťovne pobočka Prešov dňa 16. júla 2014, v ktorom navrhovateľka svojim podpisom potvrdila, že invalidný dôchodok žiada priznať od 1. januára 2013. K tomuto dňu predloženými lekárske správy z odborných vyšetrení a ani z kúpeľnej liečby preukázala, že rozhodujúce zdravotné postihnutie treba určiť podľa kapitoly III. prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Odvolací súd považuje za dôležité poznamenať, že v správnom konaní a neskôr aj v súdnom konaní novými lekárske správy z odborného pľúcneho vyšetrenia a z kúpeľnej liečby preukázala zhoršenie zdravotného stavu a diagnostikovanie Chronickéj obštrukčnej choroby pľúc, ktorá je upravená v kapitole VIII. prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Na základe tejto novej lekárskej správy navrhovateľka môže podať novú žiadosť o invalidný dôchodok v ktorej na základe takto novo získaných lekárske správy preukazujúcich nové ochorenie sa môže rozhodnúť, ku ktorému dňu žiada invalidný dôchodok priznať.

Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1 a 2 SSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1, § 246c a § 224 ods. 1 a § 492 ods. 1, 2 SSP, lebo navrhovateľka nebola v konaní úspešná a odporkyni náhrada trov konania zo zákona nepatrí.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.